

DİNİ OTORİTE

Prof. Dr. Yusuf Şevki YAVUZ
Yrd. Doç. Dr. Mustafa ALICI
Prof. Dr. Bekir TOPALOĞLU
Dr. Hülya ALPER
Prof. Dr. Cihat TUNÇ
Doç. Dr. M. Zeki İŞCAN
Prof. Dr. Nadim MACİT
Dr. Vecihi SÖNMEZ
Mehmet EVKURAN

Yrd. Doç. Dr. Musa KOÇAR
Yrd. Doç. Dr. A. İshak DEMİR
Doç. Dr. İbrahim COŞKUN
Doç. Dr. Selim ÖZARSLAN
Doç. Dr. Ramazan ALTINTAŞ
Dr. Ramazan YILDIRIM
Yrd. Doç. Dr. Metin ÖZDEMİR
Doç. Dr. İsmail KARA
Yrd. Doç. Dr. Mehmet BAKTİR

ENSAR NEŞRİYAT

ENSAR NEŞRİYAT
Ticaret Anonim Şirketi

© Eserin Her Türlü Basım Hakkı Anlaşmalı Olarak Ensar Neşriyat'a Aittir.
ISBN : 975-6794-84-4

Kitabın Adı

İlahiyat Fakülteleri Kelâm Anabilim Dalı
VIII. Koordinasyon Toplantısı ve
Dini Otorite Sempozyumu (12-13 Eylül 2003 Rize)

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Yusuf Şevki YAVUZ
Doç. Dr. İlyas ÇELEBİ
Yrd. Doç. Dr. Salih Sabri YAVUZ
Yrd. Doç. Dr. Ahmet İshak DEMİR

Yayına Hazırlayan

Yrd. Doç. Dr. Ahmet İshak DEMİR

Mizanpaj

Ensar Neşriyat

Kapak Düzeni

Erhan AKÇAOĞLU

Baskı

Kahraman Ofset

1. Basım

Haziran 2006

İsteme Adresi

Ensar Neşriyat Tic. A.Ş.

Süleymaniye Cad. No: 13 Süleymaniye / İstanbul

Tel : (0212) 513 43 41 – 513 03 09

Faks : (0212) 522 46 02

www.ensarneşriyat.com.tr

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
RİZE İLAHİYAT FAKÜLTESİ

İlahiyat Fakülteleri Kelâm Anabilim Dalı
VIII. Koordinasyon Toplantısı ve

DÎNÎ OTORİTE SEMPOZYUMU

12-13 Eylül 2003 RİZE

İstanbul 2006

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	11
------------	----

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Prof. Dr. S. Kemal SANDIKÇI.....	13
KTÜ, Rize İlahiyat Fakültesi Dekanı	
Prof. Dr. Hasan Basri ŞENTÜRK.....	15
KTÜ, Rektör Vekili	
Doç. Dr. Fikret KARAMAN.....	17
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı	
Cemalettin YILMAZ.....	19
Rize Vali Vekili	

BİRİNCİ OTURUM

Prof. Dr. Şerafeddin GÖLCÜK (Başkan)	
Prof. Dr. Şerafeddin GÖLCÜK.....	21
Prof. Dr. Yusuf Şevki YAVUZ	
KUR'ÂN-I KERİM'DE DİNİ OTORİTE.....	25
Müzakere	
Prof. Dr. Bekir TOPALOĞLU.....	35
Yrd. Doç. Dr. Mustafa ALICI	
YAHUDİ-HİRİSTİYAN GELENEĞİNDE DİNİ OTORİTE.....	43
Müzakere	
Prof. Dr. Ömer Faruk HARMAN.....	102

İKİNCİ OTURUM

Prof. Dr. M. Saim YEPREM (Başkan)

Prof. Dr. M. Saim YEPREM	107
Prof. Dr. Bekir TOPALOĞLU [Oturum açılışı öncesi] 'Kalam Toplantılarının Gelecekteki Şekli Üzerine Bir Teklif'	108
Dr. Hülya ALPER HZ. PEYGAMBER'İN DİNDEKİ OTORİTESİ.....	111
Müzakere Prof. Dr. Mevlüt ÖZLER.....	128
Prof. Dr. Cihat TUNÇ NASSLAR IŞIĞINDA DİNİ OTORİTE	133
Müzakere Doç. Dr. Erkan YAR	142
Doç. Dr. Mehmet Zeki İŞCAN SÜNNİ DÜŞÜNCEDE DİNİ BİR OTORİTE OLARAK 'SELEF' FİKRİNİN ORTAYA ÇIKIŞI	147
Müzakere Prof Dr. Şerafeddin GÖLCÜK.....	171

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Prof. Dr. Mevlüt ÖZLER (Başkan)

Prof. Dr. Mevlüt ÖZLER	175
Prof. Dr. Nadim MACİT BİLGİNİN İMKANI BAĞLAMINDA "DİNİ OTORİTE"	177
Müzakere Doç. Dr. Temel YEŞİLYURT.....	206
Dr. Vecihi SÖNMEZ HAKİMİYET VEYA DİNİ OTORİTENİN MEŞRUIYETİ.....	219
Müzakere Doç. Dr. Fikret KARAMAN	234
Mehmet EVKURAN EHL-İ SÜNNET KELAMI'NDA SİYASETİN TEMELLENDİRİLMESİ	243
Müzakere Doç. Dr. Şaban Ali DÜZGÜN	262

Yrd. Doç. Dr. Musa KOÇAR	
DİNİ OTORİTE BAĞLAMINDA GAZZÂLÎ'DE İMÂMET VE SİYASAL	
EGEMENLİK SORUNU	271
Müzakere	
Prof. Dr. Metin YURDAGÜR	285
Prof. Dr. Mevlüt ÖZLER (Başkan)	
'Konu Tespit Edecek Komisyon Teklifi'	292
DÖRDÜNCÜ OTURUM	
Prof. Dr. Hüseyin ATAY (Başkan)	
Prof. Dr. Hüseyin ATAY	293
Yrd. Doç. Dr. Ahmet İshak DEMİR	
İMAMİYYE Şİ'ASI'NDA DİNİ OTORİTE	295
Müzakere	
Prof. Dr. M. Saim YEPREM	356
Doç. Dr. İbrahim COŞKUN	
İMAMİYYE ŞİASINDA İMAMLARIN OTORİTESİ VE BU OTORİTENİN	
METAFİZİK VE EPİSTEMOLOJİK TEMELLERİ	359
Müzakere	
Doç. Dr. Arif YILDIRIM	404
Doç. Dr. Selim ÖZARSLAN	
ŞİA'NIN DİNİ OTORİTE ANLAYIŞI VE GÜNÜMÜZE YANSIMALARI	411
Müzakere	
Yrd. Doç. Dr. Cüneyt GÖKÇE	433
Doç. Dr. Ramazan ALTINTAŞ	
ALEVİ GELENEĞİNDE DİNİ OTORİTE: "DEDE PROFİLİ"	437
Müzakere	
Doç. Dr. İlyas ÜZÜM	476
Dr. Ramazan YILDIRIM	
SÜNNİ İSLAM DÜNYASINDA HİLAFET KURUMUNUN TARİH	
İÇİNDEKİ GELİŞİMİ VE ETKİNLİĞİ	481
Müzakere	
Prof. Dr. Süleyman TOPRAK	503

BEŞİNCİ OTURUM

Prof. Dr. Nadim MACİT (Başkan)

Prof. Dr. Nadim MACİT 507

Yrd. Doç. Dr. Metin ÖZDEMİR

SÜFİ DÜŞÜNCEDE MANEVİ OTORİTE TİPOLOJİLERİNİN (RİCÂLU'L-GAYB) KUR'AN AÇISINDAN KRİTİĞİ..... 509

Müzakere

Doç. Dr. İlyas ÇELEBİ 538

Prof. Dr. Muhittin BAÇÇECİ

Şeyhlerin Otoritesinin Meşruiyet Kaynağı: Velayet-Nübüvvet Teorisi üzerine [Müzakere yerine] 541

Doç. Dr. İsmail KARA

MODERNLEŞME DÖNEMİNDE DİNİ OTORİTE MESELESİNİN ELE ALINIŞI VE PROBLEMLERİ VEYA "İSLAM'DA RUHBANLIK VARDIR" 547

Müzakere

Dr. Hatice Kelpetin ARPAGUŞ..... 568

Prof. Dr. Nadim MACİT (Başkan) Müzakere 572

DEĞERLENDİRME OTURUMU

Prof. Dr. Ahmet Saim KILAVUZ (Başkan)

Prof. Dr. Ühmet Saim KILAVUZ..... 577

Prof. Dr. Hüseyin ATAY 578

Prof. Dr. Bekir TOPALOĞLU 592

Prof. Dr. Ömer Faruk HARMAN 594

Doç. Dr. Şaban Ali DÜZGÜN 598

BİR SONRAKİ YILIN PLANLANMASI OTURUMU

Doç. Dr. Fikret KARAMAN (Başkan)

Doç. Dr. Fikret KARAMAN 603

Prof. Dr. Ahmet Saim KILAVUZ..... 603

Prof. Dr. Nadim MACİT 604

Doç. Dr. Şaban Ali DÜZGÜN 605

Doç. Dr. İlyas ÇELEBİ 606

*Prof. Dr. Bekir TOPALOĞLU..... 608

Yard. Doç. Dr. Abdülhamit SİNANOĞLU..... 609

Prof. Dr. Süleyman TOPRAK.....	609
Prof. Dr. M. Saim YEPREM.....	610
Prof. Dr. Muhittin BAĞÇECİ.....	611
Prof. Dr. M. Saim YEPREM.....	613
Prof. Dr. Hüseyin ATAY.....	614
Dr. Hülya ALPER.....	616
Prof. Dr. Mevlüt ÖZLER.....	616
Prof. Dr. M. Saim YEPREM.....	618

Kapanış Konuşması..... 619

Prof. Dr. S. Kemal SANDIKÇI, KTÜ Rize İlahiyat Fakültesi Dekanı

Kapanış

Doç. Dr. Fikret KARAMAN (Başkan)..... 619

Ek: Basımı Uygun Bulunan Tebliğ

HZ. PEYGAMBERİN OTORİTESİNİN DAYANAKLARI..... 622

Yrd. Doç. Dr. Mehmet BAKTİR

SUNUŞ

1996 yılında Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin ev sahipliğinde Konya'da başlayan "İlahiyat Fakülteleri Kelâm Anabilim Dalı Koordinasyon Toplantıları" gelenekleşerek devam etmektedir. 1997 İstanbul (Marmara), 1998 Kayseri, 1999 İzmir, 2000 Bursa, 2001 Erzurum ve 2002 Çorum toplantılarının ardından sekizincisi 2003 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize İlahiyat Fakültesi'nin ev sahipliğinde Rize'de gerçekleştirilmiştir.

Koordinasyon toplantıları, bu amacı yanında, bir sempozyumla zenginleştirilerek yapılmakta ve sunulan bildiriler müzakereler ve tartışmalarla birlikte yayımlanarak ilim dünyasının istifadesine sunulmaktadır. Bu bağlamda 2005 yılı sempozyumu dahil olmak üzere toplam on toplantı ve sempozyumun, 1998 Kayseri haric, sekizinin yayımı gerçekleşmiştir.

Toplantıların basılı olarak somut ürünleri yanında, 2001 yılında Erzurum'da alınan karara istinaden sanal ürünleri de devreye girerek bir internet sitesi açılmıştır. "www.Kelam.Org" adresli bu siteyle, gerek toplantıların takibi gerekse Kelam Anabilim Dalı akademisyenlerinin iletişimi kolaylaşmıştır. Bütün akademik Kelam çalışmalarını derleme amacıyla olan sitede, 2003 yılından itibaren, yılda iki sayı olmak üzere **Kelam Araştırmaları Dergisi** adıyla hakemli bir sanal derginin de yayınına başlanmış ve Ocak 2006 itibarıyla dördüncü yılının ilk sayısı yayımlanmıştır.

2003 yılında Rize'deki toplantı da "**Dini Otorite**" konulu sempozyum eşliğinde icra edilmiş ve elinizdeki bu çalışmayla gecikmeli de olsa kitaplaştırılmıştır. Eserin basımını üstlenerek sizlere ulaşmasını sağlayan Ensar Neşriyat'a teşekkür ederiz.

Hayırlı olması dileğiyle.

Düzenleme Kurulu

19 Mart 2006

RİZE

Dini konuların oldukça yaygın şekilde tartışıldığı günümüzde dini otorite konusunun önemi görmezlikten gelinemez. Zira din adına konuştuğunu söyleyen niceleri dolayısıyla dinin kendisi dahi hedef alınabilmektedir. Din adına konuşma konusunda kimin ne kadar yetkisi bulunmaktadır? Sorusuna cevap arama bağlamında 2003 yılında Rize’de düzenlenen **“Dini Otorite Sempozyumu”**nda sunulan bildiriler ve yapılan tartışmalar bu kitapta bir araya getirilmiştir.

www.ensarnesriyat.com.tr

